

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PSICHOLOGŲ PRAKTINĖS VEIKLOS
ĮSTATYMAS**

**I SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja psichologų praktinės veiklos Lietuvos Respublikoje sąlygas, psichologo teisės verstis praktine veikla įgijimo, įgyvendinimo ir praradimo sąlygas, psichologo, besiverčiančio praktine veikla pagrindines profesines teises, pareigas ir atsakomybę, Lietuvos psichologų tarybos funkcijas ir veiklos ypatumus.

2 straipsnis. Pagrindinės sąvokos

1. **Licencijuotų psichologų registras (toliau – Registras)** – registras, kuriame registruojami, kaupiami, saugomi, sisteminami duomenys apie licencijų psichologams verstis praktine veikla išdavimą, jų galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir licencijos panaikinimą.
2. **Lietuvos psichologų taryba (toliau – Taryba)** – institucija, vykdanči psichologų praktinės veiklos licencijavimą.
3. **Psichologas** – asmuo, turintis aukštąjį universitetinį psichologijos studijų krypties ar jam prilygintą išsilavinimą.
4. **Psichologijos studijos** – ne trumpesnės kaip 4 metų trukmės universitetinės psichologijos krypties studijos, kurias baigus išduodamas aukštojo mokslo diplomas.
5. **Psichologo praktinė veikla** – psichologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją atliekama fizinių ir juridinių asmenų psichinės būklės diagnostika ir (ar) psichologinių problemų sprendimas.
6. **Psichologo praktinės veiklos licencija (toliau – Licencija)** – dokumentas, suteikiantis psichologui teisę verstis psichologo praktine veikla.

II SKIRSNIS

LIETUVOS PSICHOLOGŲ TARYBA

3 straipsnis. Tarybos samprata

1. Taryba yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kuris vienija psichologus bei įgyvendina jų savivaldą. Tarybos juridinio asmens teisinė forma yra asociacija.

2. Tarybos veiklą reglamentuoja Asociacijų įstatymas, kiek šis Įstatymas nenustato kitaip.

4 straipsnis. Tarybos uždaviniai

Taryba:

- 1) įgyvendina psichologų savivaldą ir koordinuoja psichologų praktinę veiklą;
- 2) rūpinasi psichologų praktinės veiklos Lietuvos Respublikoje plėtra, asmenų švietimu, psichologų profesiniu mokymu ir kvalifikacijos kėlimu.

5 straipsnis. Tarybos funkcijos ir teisės

1. Tarybos funkcijos:

- 1) kontroliuoti, kad licencijuoti psichologai tinkamai atliktų savo profesines pareigas, laikytųsi Psichologų profesinės etikos kodekso;
- 2) teisės aktų nustatyta tvarka išduoti psichologo praktinės veiklos licencijas, sustabdyti ir panaikinti šių licencijų galiojimą;
- 3) teikti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai duomenis apie išduotas psichologijos praktikos licencijas bei kitus su Tarybos veikla susijusius duomenis;
- 4) spręsti psichologų praktinės veiklos gerinimo klausimus;
- 5) derinant su universitetais spręsti psichologų formalaus ir neformalaus švietimo klausimus;
- 8) organizuoti psichologų kvalifikacijos kėlimą.

2. Taryba gali atlikti ir kitas Tarybos statute numatytas funkcijas.

3. Taryba turi teisę:

- 1) teisės aktų nustatyta tvarka rinkti, kaupti ir apibendrinti informaciją apie psichologų praktiką;
- 2) gauti iš licencijuotų psichologų informaciją, susijusią su jų, kaip psichologų, praktika;

- 3) ginti licencijuotų psichologų teises, teikti jiems visokeriopą pagalbą sprendžiant psichologų profesinius, socialinius, ekonominius ir kitus klausimus;
- 4) atstovauti licencijuotų psichologų interesams valstybės bei savivaldybių institucijose sprendžiant psichologinės veiklos organizavimo, finansavimo, kainodaros ir kitus klausimus;
- 5) teikti paslaugas Tarybos statuto nustatyta tvarka; organizuoti kursus, seminarus ir kitus psichologų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo renginius;
- 6) plėtoti ir remti prioritetines psichologijos mokslo kryptis, dalyvauti rengiant švietimo įstaigų psichologų studijų programas;
- 7) kitas teisės aktų nustatytas teises.

6 straipsnis. Tarybos nariai

1. Tarybą 2 metų laikotarpiui sudaro po du pagal Lietuvos Respublikos įstatymus registruotų psichologų draugijų (sąjungų) deleguotus atstovus.
2. Tarybos narių sąrašą tvarko Tarybos prezidiumas. Tarybos nariui Tarybos prezidiumas išduoda Tarybos prezidiumo nustatytos formos pažymėjimą.

7 straipsnis. Tarybos narių teisės ir pareigos

1. Tarybos narys turi teisę:
 - 1) dalyvauti ir balsuoti visuotiniame Tarybos narių susirinkime;
 - 2) rinkti ir būti išrinktas į Tarybos organus;
 - 3) gauti informaciją apie Tarybos veiklą;
 - 4) naudotis Tarybos teikiamomis paslaugomis;
 - 5) kreiptis su prašymais, paklausimais bei skundais į Tarybos organus;
 - 6) teikti Tarybos organams pasiūlymus ir pastabas dėl Tarybos veiklos;
 - 7) apskųsti teismui Tarybos organų ir komisijų sprendimus.
2. Tarybos nariai turi ir kitų šiame Įstatyme, taip pat Tarybos statute nustatytų teisių.
3. Tarybos narys privalo:
 - 1) dalyvauti Tarybos posėdžiuose;
 - 2) laikytis Tarybos statuto bei Psichologų profesinės etikos kodekso;
 - 3) vykdyti kitas pareigas, kurias nustato Tarybos statutas bei Psichologų profesinės etikos kodeksas.

8 straipsnis. Tarybos organai

1. Tarybos organai yra:

- 1) visuotinis Tarybos narių susirinkimas;
- 2) Tarybos prezidiumas;
- 3) revizijos komisija;
- 4) Visuotinio tarybos narių susirinkimo įkurtos kitos komisijos.

2. Tie patys asmenys vienu metu negali būti Tarybos prezidiumo ir revizijos komisijos nariais.

9 straipsnis. Visuotinis Tarybos narių susirinkimas

1. Visuotinis Tarybos narių susirinkimas (toliau – visuotinis narių susirinkimas) yra aukščiausiasis Tarybos organas. Eilinį visuotinį narių susirinkimą Tarybos prezidiumas šaukia ne rečiau kaip kartą per 2 metus. Tarybos prezidiumo sprendimu gali būti šaukiamas ir neeilinis susirinkimas.

2. Visuotinis narių susirinkimas:

- 1) priima ir keičia Tarybos statutą;
- 2) renka ir atšaukia Tarybos prezidiumą;
- 3) renka ir atšaukia revizijos komisiją tvirtina jos nuostatus;
- 4) tvirtina Tarybos biudžetą;
- 5) tvirtina Psichologų profesinės etikos kodeksą;
- 6) priima sprendimą dėl Tarybos reorganizavimo, likvidavimo ar pertvarkymo;
- 7) svarsto Tarybos revizijos komisijos pateiktą išvadą dėl Tarybos finansinės veiklos ataskaitos;

8) sprendžia kitus šiame Įstatyme bei Tarybos statute nurodytus klausimus.

3. Visuotinis narių susirinkimas yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė visų narių. Susirinkimui pirmininkauja Tarybos prezidiumo pirmininkas arba jo pavedimu kitas Tarybos narys. Sprendimai, išskyrus nurodytą šio straipsnio 2 dalies 7 punkte, priimami paprasta balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemiamas yra Tarybos prezidiumo pirmininko balsas. Visuotinio narių susirinkimo protokolus pasirašo susirinkimo pirmininkas ir sekretorius.

4. Sprendimas reorganizuoti, likviduoti ar pertvarkyti Tarybą yra priimamas ne mažesne kaip 2/3 visų visuotiniame narių susirinkime dalyvaujančių narių balsų dauguma.

5. Jeigu visuotiniame narių susirinkime nėra kvorumo, Tarybos statuto nustatyta tvarka ne vėliau kaip po vieno mėnesio turi būti sušauktas pakartotinis susirinkimas. Jis turi teisę priimti

sprendimus neįvykusio susirinkimo darbotvarkės klausimais, išskyrus nurodytą šio straipsnio 2 dalies 7 punkte, nepaisant dalyvaujančių narių skaičiaus, šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Tarybos prezidiumas

1. Tarybos prezidiumas yra Tarybos valdymo organas.
2. Tarybos prezidiumą sudaro 10 narių, kuriuos 2 metų terminui renka visuotinis tarybos narių susirinkimas.
3. Tarybos prezidiumo posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė visų jos narių, o priimti sprendimai yra teisėti, jeigu už juos balsuoja ne mažiau kaip pusė posėdyje dalyvaujančių narių. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Tarybos prezidiumo pirmininko balsas. Posėdžiui pirmininkauja Tarybos prezidiumo pirmininkas arba jo pavedimu kitas Tarybos narys. Posėdžio protokolus pasirašo posėdžio pirmininkas ir sekretorius.
4. Be Civilinio kodekso ir Asociacijų įstatymo valdymo organui priskirtų funkcijų, Tarybos prezidiumas:
 - 1) šaukia visuotinį Tarybos narių susirinkimą;
 - 2) iš Tarybos narių renka Tarybos prezidiumo pirmininką;
 - 3) priima sprendimus dėl asmens įrašymo į licencijuotų psichologų sąrašą ir išbraukimo iš jo, tvarko licencijuotų psichologų sąrašą;
 - 3) steigia komisijas ir tvirtina jų nuostatus;
 - 4) užtikrina informacijos apie Tarybos veiklą viešumą ir prieinamumą.
5. Tarybos prezidiumas turi teisę:
 - 1) gauti iš praktikuojančių psichologų informaciją, susijusią su jų, kaip psichologų, praktika;
 - 2) dalyvauti rengiant teisės aktų, susijusių su psichologų praktika, projektus.
7. Tarybos prezidiumas turi ir kitų Tarybos statute nustatytų funkcijų ir teisių.

11 straipsnis. Tarybos revizijos komisija

1. Tarybos revizijos komisija yra Tarybos kontrolės organas. Ją 2 metams iš Tarybos narių renka visuotinis tarybos narių susirinkimas. Tarybos revizijos komisija sudaroma iš 3 narių.
2. Tarybos revizijos komisija:
 - 1) kontroliuoja Tarybos finansinę veiklą;
 - 2) tikrina Tarybos finansinės veiklos ataskaitas ir teikia išvadas visuotiniam narių susirinkimui;
 - 4) atlieka kitas šiame Įstatyme ir Tarybos statute nustatytas funkcijas.

3. Tarybos revizijos komisijos darbo tvarką nustato nuostatai.

12 straipsnis. Tarybos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos santykiai

1. Taryba kasmet iki balandžio 1 dienos pateikia Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ataskaitą apie Tarybos veiklą.

2. Psichologo praktinės veiklos licencijos išduodamos vadovaujantis Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintomis Psichologų praktinės veiklos licencijavimo taisyklėmis.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministras, manydamas, kad Tarybos sprendimai neatitinka Lietuvos Respublikos įstatymų, gali pateikti skundą teismui įstatymų nustatyta tvarka. Šis skundas turi būti pateiktas per vieną mėnesį nuo skundžiamo sprendimo gavimo dienos.

III SKIRSNIS

TEISĖ VERSTIS PSICHOLOGO PRAKTINE VEIKLA

13 straipsnis. Teisė verstis psichologo praktine veikla

Verstis psichologo praktine veikla Lietuvos Respublikoje turi teisę psichologas, turintis šio Įstatymo nustatyta tvarka išduotą galiojančią Licenciją.

14 straipsnis. Reikalavimai asmeniui, siekiančiam įgyti Licenciją

Asmuo, siekiantis įgyti Licenciją, turi:

- 1) turėti aukštojo mokslo diplomą, patvirtinantį, kad asmuo įgijęs aukštąjį universitetinį psichologijos studijų krypties ar jam prilygintą išsilavinimą;
- 2) raštu patvirtinti, kad laikysis Psichologų profesinės etikos kodekso.

15 straipsnis. Dokumentų dėl psichologo praktinės veiklos licencijos išdavimo pateikimas

Asmuo, siekiantis gauti Licenciją, turi pateikti Tarybos prezidiumui dokumentus, nurodytus Psichologų praktinės veiklos licencijavimo taisyklėse.

16 straipsnis. Psichologo praktinės veiklos licencijos išdavimo tvarka

1. Sprendimą dėl Licencijos išdavimo priima Tarybos prezidiumas ne vėliau kaip per trisdešimt kalendorinių dienų nuo prašymo ir dokumentų, nurodytų Psichologų praktinės veiklos licencijavimo taisyklėse, pateikimo dienos.

2. Priimto sprendimo kopija ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos paštu išsiunčiama pareiškėjui.
3. Sprendimas atsisakyti išduoti Licenciją turi būti pagrįstas.
4. Sprendimas atsisakyti išduoti Licenciją skundžiamas įstatymų nustatyta tvarka.
5. Licencija galioja nuo sprendimo išduoti Licenciją priėmimo dienos.
6. Licencija išduodama tada, kai sumokamas visuotinio Tarybos narių susirinkimo nustatytas mokestis Licencijai išduoti.
7. Tarybos prezidiumas, priėmęs sprendimą išduoti, sustabdyti ar panaikinti Licencijos galiojimą, privalo per 5 darbo dienas šį sprendimą įrašyti į Registrą. Informacija apie Licencijos išdavimą, jos galiojimo sustabdymą ar panaikinimą teisės aktų nustatyta tvarka perduodama juridinių asmenų registru. Duomenys apie Licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą ar panaikinimą teisės aktų nustatyta tvarka skelbiami „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir savo interneto svetainėje.

17 straipsnis. Licencijos galiojimas

Licencija išduodama neterminuotam laikui.

18 straipsnis. Licencijos galiojimo sustabdymas

1. Licencijos galiojimas gali būti sustabdomas, jei:
 - 1) Tarybos prezidiumas nusprendžia, kad psichologo profesinė kvalifikacija neatitinka Licencijoje nurodytos profesinės kvalifikacijos reikalavimų;
 - 2) Tarybos prezidiumas nustatė, kad psichologas padarė šiurkštų psichologo profesinės veiklos pažeidimą.
2. Sustabdžius Licencijos galiojimą, psichologui draudžiama verstis psichologo praktine veikla.
3. Licencijos galiojimo atnaujinamas Tarybos prezidiumo nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Licencijos galiojimo panaikinimo pagrindai

Licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu:

- 1) psichologas pateikė klaidingus duomenis Licencijai gauti;
- 2) psichologas per vienerius metus neįvykdė Tarybos prezidiumo reikalavimų, kai licencijos galiojimas buvo sustabdytas šio Įstatymo 20 straipsnio pagrindu;

- 3) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu uždrausta verstis psichologo praktine veikla;
- 4) teismas pripažino psichologą neveiksniu arba apribojo jo veiksnumą;
- 5) pačiam psichologui prašant, išskyrus atvejus, kai psichologas tiriamas dėl galimų profesinės veiklos pažeidimų.

20 straipsnis. Licencijos išdavimo sąlygos psichologui, kuriam anksčiau buvo panaikintas licencijos galiojimas

Psichologas, kurio licencijos galiojimas buvo panaikintas remiantis šio Įstatymo 19 straipsniu, Psichologų praktinės veiklos licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka gali kreiptis dėl naujos licencijos išdavimo, kai išnyksta licencijos galiojimo panaikinimo pagrindas (-ai).

IV SKIRSNIS

**PSICHOLOGO PROFESINĖS TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ.
PSICHOLOGO PROFESINĖS VEIKLOS KONTROLĖ**

21 straipsnis. Psichologo profesinės teisės

1. Psichologas turi teisę:
 - 1) verstis psichologo praktika šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 2) atsisakyti teikti paslaugas, jeigu tai prieštarauja Psichologų profesinės etikos kodeksui;
2. Psichologas turi ir kitų teisių, numatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

22 straipsnis. Psichologo profesinės pareigos

Psichologas privalo:

- 1) sąžiningai atlikti savo pareigas;
- 2) saugoti kliento jam patiktą informaciją ir jos neatskleisti. Psichologas negali būti šaukiamas kaip liudytojas ar teikti kokius nors paaiškinimus dėl aplinkybių, kurias jis sužinojo eidamas pareigas, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;
- 3) nuolatos tobulinti profesinę kvalifikaciją;
- 4) teisės aktų nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos bei kitoms įgaliotoms valstybės institucijoms apie klientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika;
- 5) laikytis psichologo profesinės etikos normų;
- 6) tvarkyti psichologo praktikos dokumentus teisės aktų nustatyta tvarka.

23 straipsnis. Drausmės bylos licencijuotam psichologui ir Tarybos nariui iškėlimas ir nagrinėjimas

1. Už šio ir kitų įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių psichologų praktikos ir psichologinės veiklos reikalavimus, ar šiurkščius Psichologų profesinės etikos kodekso pažeidimus licencijuotam psichologui ir Tarybos nariui gali būti iškelta drausmės byla.
2. Sprendimą iškelti drausmės bylą priima Tarybos prezidiumas.
3. Drausmės bylos nagrinėjamos pagal Tarybos statuto nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Nuobaudos ir kiti Tarybos prezidiumo priimami sprendimai

1. Už pažeidimus, nurodytus šio Įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje, Tarybos prezidiumas gali skirti šias nuobaudas:

- 1) įspėjimą;
- 2) papeikimą.

2. Tarybos prezidiumas dėl šio Įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų pažeidimų taip pat gali priimti sprendimą:

- 1) sustabdyti psichologijos praktikos licencijos galiojimą iki vienerių metų;
- 2) panaikinti psichologijos praktikos licencijos galiojimą.
3. Tarybos prezidiumo sprendimai gali būti apskūsti įstatymų nustatyta tvarka.
4. Nuobaudų galiojimo laikas – vieneri metai.

25 straipsnis. Psichologo profesinės civilinės atsakomybės draudimas

Psichologo profesinė civilinė atsakomybė gali būti draudžiama.

IV SKIRSNIS

TARYBOS TURTA

26 straipsnis. Tarybos turtas

1. Tarybos turtą sudaro:
 - 1) tikslinės įmokos;
 - 2) pajamos už suteiktas paslaugas;
 - 3) valstybės ir savivaldybių tikslinės paskirties lėšos;
 - 4) fizinių ir juridinių asmenų neatlygintinai perduotos lėšos ir turtas;
 - 5) kredito įstaigų palūkanos už saugomas lėšas;
 - 6) skolintos lėšos;
 - 7) kitas teisėtai įgytas turtas ir lėšos.

2. Taryba turi teisę gauti valstybės turtą panaudos sutarties pagrindu.

V SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Pirmąjį visuotinį Tarybos narių susirinkimą (toliau – Pirmasis visuotinis narių susirinkimas) iki 2011 m. liepos 1 d. sušaukia socialinės apsaugos ir darbo ministras. Pirmajam visuotiniam narių susirinkimui pirmininkauja socialinės apsaugos ir darbo ministras ar jo paskirtas asmuo.

2. Socialinės apsaugos ir darbo ministras ne vėliau kaip prieš mėnesį iki pirmojo visuotinio narių susirinkimo dienos „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir kitose visuomenės informavimo priemonėse informuoja apie Pirmojo visuotinio narių susirinkimo datą, laiką ir vietą, taip pat paskelbiamas Tarybos statuto projektas (projektai).

3. Pirmojo visuotinio narių susirinkimo kvorumą sudaro tiek narių, kiek susirenka į šį susirinkimą.

4. Pirmajame visuotiniame narių susirinkime priimami Psichologų Tarybos statutas, Psichologų profesinės etikos kodeksas, taip pat išrenkama Tarybos prezidiumas, Tarybos revizijos komisija.

28 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus III skirsnį, įsigalioja 2011 m. sausio 1 d.

2. Įstatymo III skirsnis įsigalioja 2011 m. liepos 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Teikia:

Seimo narys

Gediminas Navaitis